DISPUTATIO INAUGURALIS
De
CONFESSIONE,

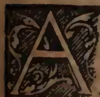
Quam
Auxiliante & assistente Sacrosancta Trinitate,
Decreto & authoritate
Magnifici Amplissimiq; JCtorum Ordinis in Celeberrima ad Salam Academia,
SUB PRÆSIDIO
Viri Magnifici, Amplissimi, Consultissimi & Excell.
DN. ORTOLPHI FOMANNI
D. Decret. Prof. P. Ordinar. Collegii Juridici, nec non Dicasterii Provincialis, Facultatis Juridicæ & Scabinatus in Illustri Salana Adsessoris dignissimi, Dn. Praeceptoris ac Promotoris sui ætatem observandi,
Pro summo in utroq; Jure gradu & privilegiis consequendis,
In Auditorio JCtorum ad diem 27. Martii horis matutinis consuetis
publico examini proponit
MICHAEL Kreuch Ohrdruffio Thuringus.

Job. Fab. ad §. bis igitur. Inst. de J. & J. n. 1.
Nihil magis ad spem percipiendæ scientiæ erigit, quam cum eos, quos in scientia clarescere miramur, aliquando parvulos & indoctos fuisse meminimus.

JENÆ
TYPIS WEIDNERIANIS.
ANNO 1634.

Præfatio.

Ctor ex Ordinatione Cameræ *p.3.tit.43.in pr.* tribus modis contra contumacem Reum procedere poteſt, vel ad pœnam banni: *Ordin. Cam. p. 2. tit.* 19. vel ad immiſſionem bonorum ex primo decreto, ſecundum naturam Actionis intentatæ & diſtinctionem *in c. quoniam* 5. §. *in aliis v. extr. ut lit. non conteſt.* vel denique in cauſa principali usque ad definitivam & deciſionem cauſæ. *Diocl. & Maxim. l. conſentaneum,* 8. *C. quomodo & quando jud. ſent. tt. ff. de rejudic.* Verùm iſtam in poſſeſſionem bonorum miſſionem judex non tantū contra contumacem, ſed etiam contra apparentem & debitum confitentem debitorem concedit, confeſſio enim debitoris etiam inter ordinarios modos mittendi in poſſeſſionem bonorum debitoris refertur, non ſecus ac quando æs alienum declaratum eſt ſententiâ, quia confeſſi pro judicatis ſunt. *Ulp. l. poſt rem* 56. *ff. de rejudicatâ.* & quodammodo ſuâ ſententiâ damnantur. *Paulus l. confeſſus* 1. *ff. de confeſſ.* Cùm autem hujus materiæ de Confeſſione cognitio uti in hoc puncto, ita & in aliis maximam utilitatem præbeat, nec non in foro frequens ſit, ideò eam ut & ex aliis quoque cauſis eligere lubuit. Et licet hæc materia in utroque jure propriam ſedem habeat, ac ſub certo titulo breviter quidem conſcripta ſit, interim tamen rem in præſenti non minimam aggreſſus ſum, ſed talem, quæ inſuper etiam omni pene corpore juris effuſa eſt, uti loquitur *Juſtinian. in l. un. in pr. C. de rei ux. act.* pro temporis anguſtia colligere, eamque pro tenuitate ingenii me-

methodicè tractare conatus sum, methodicâ namque tractatione nihil utilius, nihil illustrius reperitur, per peràm enim effuséque posita, si ad competentem perveniant ordinem, & bellè disponantur: aliæ propemodum res apparent, speciosæ pro turpibus, ornatæ pro incultis, articulatæ distinctæque pro incompositis prius & confusis. *Justin. in Nov. 31. in pr. &* mera obscuritas ingeritur, si materia sine justo ordine, quem omnis tractatio desiderat, proponatur. *arg. l. 1. in pr. ff. si tabb. testam. null. ex tab.* Quâ præfatione, nè illotis manibus protinus materia tractetur, *Cajus l. 1. in fin ff. de O. J.* præmissâ, Justinianum Imperatorem religiosissimum sequor, qui more solito manus ad Deum erexit eumque invocavit, *l. dedit nobis. 3. in pr. C. de vet. J. enucl.* nunc in nomine ejus, in cujus ad omnia consilia omnesque actûs semper progredi debemus, *l. in nomine. 2. in pr. C. de offic. præfect. prætor. Afric.* rem ipsam aggredior, sit itaque bono cum Deo

Thesis I.

Licet in jure nostro potior rerum, *Celsus l. scire leges. 17 ff. de LL. l. scire. 13. §. aliud. 2. ff. de excusat. Ulp. l. si quis in §. conditio 9. ff. de adim. vel transfer. legat. c. intelligentia 6. c. propterea. 8. extr. de V. S.* prior tamen verborum & vocabulorum ratio est habenda, *arg. l. juri. 1. in pr. ff. de J. & J. l. hujus edicti. 1. §. pactum. 1. ff. de pactis l. è re est. 1. ff. de reb. cred.* ex notatione enim nominis sæpe inducimur in cognitionem rei. Confiteri, teste *Varone l. 5. de Lingu. Lat.* idem ferè est ac agnoscere, fateri, *l. certum. 6. §. si quis 1. ff. de confess.* profiteri, *l. tale pactum. 40. in pr. ff. de pact.* licet profiteri interdum plus sit, quam confiteri, *uti ex Cic. pro Manil. patet*, dum inquit: Hoc non solùm confiteor, verùm etiam profiteor; *& pro Cæcina*: ita confitetur, ut non solùm fateri, sed & profiteri videatur. Quidam differentiam inter confiteri & indicare faciunt dicen-

dicentes: Indicat is, qui de se volens aliquid & de aliis etiam prodit: confitetur autem, qui de se tantum, & quidem invitus. Glossa v. *in l. servos 8. C. ad L. Jul. de vi. in verb. confessioni-bus*, tam ad eam quæ ultrò fit, quàm quæ per tormenta exquiritur, refert. *per l. in criminibus*. 1. §. *si quis ultrò*. 27. *ff. de quæstionibus*. Confessio etiam pro cautione sumitur, ut *in l. cùm de indebito*. 25 §. *fin. ff. de probat. l. si patronus*. 20. §. 1. *ff. de donat. l. antiquæ*. 2. §. *ne a*. 2. C. *ad SCtum Vellej*. Hoc etiam nonnulli notârunt, verbum confiteri à Cicerone aliisque frequentiùs & rectiùs ita usurpari, ut dicamus confiteri de scelere, non scelus, sicut accusare, damnare de furto &c.

II.

Definitur s. potiùs, eum omnis definitio in jure periculosa sit. *Modest. l. omnis*. 202. *ff. de R J*. describitur confessio, quòd veritatis eruendæ gratiâ ipsius confitentis contra se propria pronunciatio *l. confessus*. 1. *ff. h. t. gl. ad c. statuimus*. 1. *de confess*. *in* 6.

III.

Confessio secundum Dd. est vel *judicialis*, quæ in jure, sive in judicio lite contestatâ coram judice jam munere judicis fungente fit. *Ulp. l. voluit*. 4. §. 1. *ff. de interrogat. l. post rem*. 56. *ff. de re judic. l. un*. C. *h. t.* jus enim interdum significat locum, in quo jus redditur, appellatione collata ab eo quod fit in eo, ubi fit. *Paulus l. jus pluribus*. 11. *in fin. ff. de J. & J.* vel *extrajudicialis*, quæ fit extra judicium *Papin. l. tale pactum*. 40. *in pr. ff. de pact. l. certum*. 6. *ff. h. t. gl. in d. l. 4. ff. de interrogat*. Extra judicium autem quis nec in jure, nec in judicio sed extrajudicialiter cōfitetur. Ante Litis contestationem judicium propriè appellari non solet *l. amplius*. 15. *ff. rem rat. hab.* quia judicia ordinantur per litis contestationem, *l. un. C. de lit. contest. l. ordinatur*. 24. *ff. de liberali causa*. & litis contestatio substantiale & perpetuum judicii fundamentum est. Confessio, quæ coram Notario fit, etiam extrajudicialis diciturgl. *l. jubemus*, 41. *C. de liberali causa*.

IV.

Illa confessio, quæ coram arbitratore fit, etiam extrajudicialis est, Arbitratores namque propriè vocantur arbitri ele-

&si à partibus ad causam & controversiam amicabiliter componendam & transigendam, ein willkürlicher Schiedesmann / auff welchen die Parteyen ihre Sache stellen / daß Er die nach seinem besten Verstande söhnlichen handele / vnd darinen schlecht vnd ohne Form des Gerichts verfahre. *vid. l. societatem. 76. in fin. ff. pro socio l. si quis arbitratu 43. ff. de V. O. l. si merces, 25. in pr. ff. locati. §. sed & certum 1. J. de empt. & vendit.* Hi aliquando proxenetæ appellari solent, tanquam conciliatores & mediatores partium emptionibus aliisque contractibus adhibiti. *tt. ff. de proxenet.* Illa verò confessio quæ coram arbitro, qui processit ordine judiciario, facta est, judicialis dicitur, cum arbitria ad instar judiciorum sint redacta *l. compromissum. 1. ff. d. recept. arbitr.* & hujusmodi arbitri secundum ordinem judiciarium procedere cogantur.

V.

Præterea confessio alia dicitur *spontanea*, quando quis ultrò aliquid fatetur *l. criminibus. 1. §. si quis ultrò 27. ff. de quæstion.* Alia *extorta*, quæ ad eliciendam veritatem, si aliis probationibus ea illuminari nequit, tormentis fit *l. quoties. 12. C. de quæst. Paulus lib. 5. sentent. tit. 14. & 16.*

VI.

Est & confessio alia *simplex*, alia *qualificata*: illa dicitur, quando Reus confitetur debitum vel crimen purè ac sine aliqua qualitate, & tunc fundata est intentio Actoris; hæc, quando adjicitur aliqua qualitas, veluti, si quis dicat, se occidisse ad sui defensionem.

VII.

Causa efficiens remota est lex 12. tabb. cujus verba ex antiquorum monimentis collecta ita se habent: Æris confessi rebusque judicatis XXX. dies justi sunto, post deinde manus injectio esto: in jus ducito. Ni judicatum faxit, aut quis pro eo in jure vindex sit, secum ducito, vincito aut nervo, aut compedibus XV. pondo, ne minore: aut si volet majore vincito, si volet suo vivito: in suo vivit, qui eum vinctum habebit, libras farris indies dato: si volet, plus dato. Tertiis nundinis, partes secanto, si plus minusve secuerint, sine fraude esto. Deinde hanc leg. 12. Tabb. approbavit D. Marci oratio, *Ulp. l. post*

rem

...m. 56. *ff. de re judic.* cujus D. Marci orationis voluntatem ... sunt prætores *l. certum*, 6. §. *sed & 2. vers. Etsi ff. h. t.* de... que hæc omnia aliæ leges & constitutiones principum approbant *l. confessus* 1. *ff. h. t. l. un. C. eod.* Propinqua est volun... confitentis, vel evidentia rei atque veritate convicta, *l. qui sententiā. 16. C. de pœn. c. tua. 3. extr. de cohabitat. Cleric. & mulier.* ... aliis objectis commota & impulsa ad confitendum, coacta ... que voluntas etiam voluntas est. *l. si mulier 21. §. si metu. 5. ff. quod met. causa. l. si patre. 22 ff. de rit. nupt.*

IIX.

Major 25. annis cum effectu confitetur, minor verò, licet ... confessione propter consensum obligetur, tamen, si contra ... sum confessus fuerit, sibi nō præjudicat, sed restituitur, *Ulp. ... certum 6. §. in pupillo 5. vers. minorem ff. h. t. gl. in c. notum 2. q. ... si curatorem 3. C. de in integr. restit. min.* in pupilli confessione ... oris autoritas exigitur, *Ulpian. d. l. certum 6. § in pupillo 5. ff.* ... alias non valet, quoniam ejus ætas quid videat, ignorat, ... *quoniam* 1. *in fin. C. de falsa moneta. § præterea 1. J. quib. non est ... ff fac. testam* & ejus judicium suppletur auctoritate tuto... ... *quamvis. 32. §. 1. ff. de A. R. P.*

IX.

Suo nomine quis rectè confitetur, non verò alieno nomi... cujus appellatione veniunt procuratores, vel tutores, ... curatores, horum enim confessio, si ultrò facta fuerit, ... sufficit, nec Domino absenti præjudicat, *l. certum 6. ... dan. 4. ff. h. t. l. si sine 9. § si defensor. 4. ff de interrogat.* Sed ... tantum procuratori, *l. proinde, 25. §. 1. ff. ad L. Aquil.* nisi ... speciale mandatum confitendi habuerit, vel confessio e... postea à Domino causæ rata habita fuerit, nam ratihabitio ... trahitur, & mandato proculdubio comparatur, *c. ratihabitionem 10. de R. J. in 6.*

X.

Materia confessionis est omnis res, quæ in controversiam ... *l. confessionibus 13. ff. de interrog.* nam si confessio fieret ... re, de qua non est controversia, confessio non nocet, ut: ... petis à me agrum, ego dico, domus non est mea, *d. l. Confessionibus 13. in pr. ff. de interrogat.* Et hoc verum est, sive con-

controversia

troversia oriatur ex contractu vel quasi, sive ex delicto vel quasi, dummodo confessio non adversetur *juri*, veluti quando mulier confitetur, se liberos in suâ potestate habere, contra *tex. in §. fœmina 10. J. de Adopt. c. fin. extr. de pact.* Et confessio patris rem de pecunia filiifam. emptam esse pro filio in profectitiis non probat, quia, quicquid filius habet, à patre habet. *arg. l. profectitia 5. §. fin. ff. de J. dot. gl. in l. cùm oportet 6. C. de bon. quæ lib. verb. ex ejus substantia &c.* Aut *favori*, quia confessio facta contra causam favorabilem non valet, veluti si aliqua professa sit apud acta se esse ancillam, hujusmodi factum defensionem libertatis non excludit, *l. interrogatam 24. C. de liber. causa l. cum scimus 22. C. de agric. & censit.* Et hoc notandum propter summum libertatis favorem, *l. quoties 20. l. libertas 106 l. libertas 122. l. non est 176. §. 1. l. in obscuris 179. ff. de R. J.* Et favor matrimonii efficit, ut nulla confessio conjugum contra matrimonium publicè contractum ei præjudicet, *c. super eo 4. extr. de eo qui cogn. consanguin. c. ex literis 5. extr. de divort.* pro matrimonio autem confessio valet, *c. cum causa 6. extr. de tempor. c. accepisti 1. extr. de frigid. & malefic.* aut denique *naturæ*, veluti si quis aliquem suum filium esse dixerit, cujus tamen ætas non pateretur, ut filius ipsius esse posset, quia falsæ confessiones naturalibus convenire debent, *d. l. Confessionibus 13. ff. de interrogat.* & in totum confessiones ita ratæ sunt, si id, quod in confessionem venit, & jus & naturam recipere potest, *l. si is cujus. 14. § 1. ff. interrogat.*

XI.

Res etiam, quam quis se debere confessus est, in rerum natura esse debet, *l. fin. ff. h. t.* aliàs nesciens & dubitans rem confessam in rerum natura esse vel non, interim condemnare non debet, sed condemnatio suspendenda est, donec certum sit, rem in rerum natura esse, quo apparente, condemnatio locum habet, *l. fin. ff. h. t.* Si verò quis rem certam sciens eam in rerum natura esse desiisse, confessus fuerit, in rei illius æstimationem damnatur, hanc enim confessus videtur, *Paulus l. Julianus 3. ff. h. t.* quando illud, quod quis confessus est, post litis contestationem decesserit, propter moram confessus condemnandus est, *l. si is qui Stichum. 5. ff. h. t.* nam mora sua cuilibet est nociva, *c. mora 25.*

π. de R. J. in 6. l. in condemnatione 173. §. unicuiq; 2. ff. eodem.
Incertum confessus pro judicato non est, urgeri tamen potest ut certum in specie confiteatur, *Ulp. l. certum. 6. in pr. & §. 1. ff. h. t.* ille qui rem, quæ pondere, numero, mensurâve constat se debere confessus est, certum pondus, numerum, mensuramve ut confiteatur, urgendus est, *d. l. certum. 6. §. si quis incertum. 1. ff. b. t.*

XII.

In delictis quoque id quod in confessionem venit, ut existat, requiritur. Ex sola namque confessione nemo punitur, nisi prius aliter constet, delictum verè esse commissum, *l. in criminibus 1. §. Divus 17. ff. de quæstion.* adeò ut perire volens non audiatur, sed differendum sit supplicium, *l. non tantum 6. in fin. ff. de Appell.* quia de corpore aut fama agitur, quæ non sunt in potestate & jure confitentis, cùm nemo membrorum suorum sit Dominus, *l. liber homo 13. in pr. ff. ad L. Aquil.* & magis consulendum sit his, quibus gravius periculum intenditur, *l. si cui 5. sed & si. 5. ff. de Carbon. Edict.* Ideò, si quis cædem hominis confessus est, tunc ex confesso tenetur, quando constat, illum hominem occisum esse. *Paulus l. si is. 4. ff. b. t. l. proinde. 25. in pr. ff. ad L. Aquil. l. cum aliter. 1. §. item illud. 24. & l. necessarios. 5. §. c. ff. de SCto Silan.* Et quando quis confitetur se occidisse hominem in nemore, ei non credendum est, nisi prius judex mittat ad inquirendum, an homo ibi occisus fuerit, & commisso inibi homicidio, exhumari hominem curet ad videndum. Item, si non constat de corpore occisi infantis, quem mater necaverat, ut quia à suibus devoratus est, tunc capitis condemnari non debet ex sola confessione, nec absolvi propter confessionem. Itaque matri confitenti infantem occisum, quem Sues devorârant, Scabini Lipsen. imposuerunt fustigationem. Inde in capitalibus sententiis, quando de delicto non aliter, quàm ex confitentis confessione constat, adjici solet hæc clausula: Da nach genommener Erkundigung sich befinden würde / daß der bekandte Todtschlag also verübet / etc. It. daß der mehren Theils solcher bekandten Stücke verlohren, etc.

B XIII.

XIII.

Forma confessionis est, ut ea fiat *scienter*, qui in facto errat non fatetur, *Ulp. l. non fatetur, 2. ff. h. t. l. error. 7. C. de jur. & fact. ignorant. l. verba. 1. C. de falsa causa adject.* proinde talis confessio errore probato revocari potest, *l. de atate. 11. §. qui jusso. 10. ff. de interrogat. c. fin. extr. de confess.* Veluti si creditor confitetur, debitorem suum sibi debere decem aureos, cum debeat 15. hunc errorem, si probaverit vel per apocham vel alio modo, potest revocare, nec nocebit ei confessio. Et hoc est verum, nisi fuerit confessio geminata intervallo, aut præcesserit terminus ad deliberandum, quia tunc non potest revocari, *l. qui interrogatur. 5. ff. de interr.* In dubio, quem errasse non præsumitur, quia nemo existimãdus est dixisse, quod non mente cogitavit, *l. Labeo. 7. §. 2. vers. id Tubero. ff. de supell. Leg.* Errorem igitur alleganti incumbit probatio, errore vero non probato, confessioni standum videtur. Si confessio fuerit dubia, interpretatio faciẽda est in partem benigniorem pro confitente, & id, quod utilius est, accipiendum est, *l. si quis. 66. ff. de judic.* licet in contractibus aliisque actibus contrarium servetur, *l. veteribus. 39. ff. de pact. l. Labeo. 21. l. cùm in lege 33. l. si in emptione. 34. in pr. ff. de contrahend. empt.* Qui in jure errat, non excusatur, *d. l. 2. h. t.* ignorantia enim facti, non juris excusat, *c. ignorantia 13. de R. J. in 6.* modò constitutio in corpore juris sit clausa, secùs, quando errat in aliqua extravaganti, *l. cum prolatis. 12. ff. de re judic.* aut persona errans esset fœmina, miles, rusticus, *l. regula est, 9. in pr. & §. 1. ff. de jur. & facti ignor.*

XIV.

Hinc, quando quis dicit sibi in testamento fidei commissum relictum esse, illudque deinde petit, hæres vero per errorem confessus est se illud debere, sed postmodum ratione erroris absolutionem petit, arbiter ad restituendum fideicommissum datus comperit nihil deberi, quæritur an possit absolvere? Hîc distinguendum est, aut apparet nullum fideicommissum relictum esse, & tunc non debet eum absolvere, sed ad prætorem mittere, ut absolvatur, Arbiter etenim hoc in casu non potest dare in integrum restitutionem, *l. fin. vers. sed nè quis, C. Ubi & apud quem cogn. in integr.* Aut testator fortè solvendo non

erat

erat, vel hæres omne solutum esse apud prætorem dixerat, & cum controversia & computatio difficilior esset, arbiter datus fuit, tunc is salvo officio absolvit: Hæ enim ejus partes sunt, ut, si in computatione nihil inveniatur, possit absolvere, *l. cum fideicommissum. 7. ff. h. t.*

XV.

Sponte & liberè, *c. si quandoq; 15. q. 6.* Confessio etenim spontanea præsumitur deliberatè emissa, sed illa, quæ per vim vel metum mortis, vel cruciatus, vel tormentorum facta est, non valet. *l. in criminibus. 1. §. si quis ultro. 27. ff. de quæstion.* Et confessioni, quæ fit ex necessitate, fides non habetur, *d. c. si quandoq; 15. q. 6.* Adeò, ut ne per indicia torturam sequentia confessio confirmetur: secus est, si quis in confessione debitè & præcedentibus legitimis indiciis factâ perseveraverit. *l. quicquid. 48 ff. de R. J. gl. in l. qui in carcerem. 22. ff. quod met. causa,* tunc igitur ex consensu, vel ratificatione confessio ista confirmatur, ac perinde habetur, ac si ab initio consensisset, *l. fin. C. ad SCtum Maced.* Et ita ex hodiernâ observantia, cùm de delicto constat, & confessio est verisimilis, nec alius autor invenitur, Reus si in confessione tormentis extorta publicè in judicio perduret, ex ea condemnatur, nam etsi confessio in tormentis facta ad condemnationem non sufficiat, quasi metu extorta, tamen ea vis purgatur, quando postea extra locum carceris ejusmodi confessio renovatur. P. G. O. *Carol. V. art. 58.* Et judicis est, antequam confessorem condemnet, ut curet extra tormenta illam confessionem repeti. Aliàs non poterit condemnare.

XVI.

Inde quæritur, si reus suam confessionem in publico judicio iterùm revocat, an denuò torqueri possit? Affirmantium sententiam sequimur, & statuimus repetitioni locum esse, cùm ob priorem confessionem in tormentis factam, quæ loco semiplenæ probationis est, *gl. in l. si quis. 2. C. de custod. reorum. in verb. confiterit,* tum ob variationem, quæ novum facit indicium, nisi reus suæ revocationis talia fundamenta afferat, quibus judex moveretur, rei confessionem errore factam esse, credere, tunc judex reum, ut

errorem probet, admittit. P. G. O. *Carol. V. art. 57.* Si autem in secunda vel tertia tortura (quoties enim, & quando tormenta repeti possint, discreti judiciis arbitrio relinquendum est, P. G. O. *Carol. V. art. 58.*) Reus iterum confitetur delictum, & postea confessionem revocat, tunc secundum communem Dd. opinionem reus vel sub fidejussore, de se rursus sistendo relaxari, vel absolvi quidem debet, sub hâc tamen clausula, rebus stantibus prout stant, non autem ut postea propter alia indicia rursùs capi non possit, siquidem dolus futurus non potest remitti. *l. si unus. 27. §. illud. 3. ff. de pact.* ne delicta maneãt impunita. *l. ita vulneratus. 51. §. æstimatio. 2. ff. ad L. Aquil.* Prædicta a. non procedũt, si delinquẽs est admodũ famosus, & in ultima tortura quædã mendacia attulit, ac alia evidentia facti cõtra eũ militat, ita ut ea, etiamsi vel maximè vellet, negare nõ potest, tũc licet cõfessionẽ suã vel decies revocaret, nihilominus pœnã ordinariâ coerceri potest, prout in Scabinatu Lipsensi ita pronunciatum fuit. Nã præsumptio est, quod ex malitia quadã confessionem revocaverit. Et alias reus ad mortem condemnari potest, si contra eum veræ & plenæ probationes adsunt, etsi delictum in tormentis quàm constantissimè neget & fateri nolit, *l. qui sententiam 16. C. de pœn.* Plerique enim patientia, seu duritia tormentorum, ita tormenta contemnunt, ut exprimi eis veritas nullo modo possit. *l. in criminibus. 1. §. quæstioni. 23 ff de quæst.* Pro evitãda hâc fraude & timore revocationis hæc cautela adhibetur, ut exacto biduo vel triduo post torturã doloribus cessantibus (wann sich die Schmertzen gelegt) reus extra carcerem ducatur, ipsique coram judice, ejusque adsessoribus adhibito Notario confessio ipsius prælegatur, eaque ab eo renovata ac ratificata à Notario publ. scriptis & instrumento comprehendatur, quam utpote geminatam & scripto comprehensam, si denuò ad publicum tribunal deductus velit revocare, non auditur, sed simpliciter cum eo ad supplicium proceditur.

XVII.

In judicio facta confessio confitenti nocet *l. post rem. 56 ff. de re judic. l. un. C. h. t. c. cum super. 2. extra eodem.* Extra judicialis namque confessio confitenti regulariter non præjudicat, nisi

niſi geminetur, vel ſæpius fiat, hoc caſu talis confeſſio geminata, ac ex intervallo facta præſumitur deliberatè facta, nec non confitenti præjudicat. Confeſſio facta per viã voluntariæ jurisdictionis poteſt fieri in quolibet loco. *l.omnes. 2.ff.de off.procõſ.*

XIIX.

Coram ſuo judice expeditur confeſſio judicialis. Sicuti enim ſententia à non ſuo judice lata non tenet, ita & facta confeſſio coram ipſo. *c.& ſi Clerici 4 extr.de judic.* nec illa confeſſio, quæ coram incompetente judice fit, pro judiciali habetur. Veruntamen indicium ad torturam facit. Et licet iſte judex non ſit judex cauſæ, eſt tamen honeſta perſona, & confeſſio facta coram honeſtis perſonis facit indicium. *l quæro. 58. §.fin.ff. de ædil. Edict.*

XIX.

Contra confitentem facit confeſſio, quia creditur tantum confitenti contra ſe ipſum, nec pro ipſo, neque ei confeſſio ſua prodeſt. *l. Publia.26 §.2.ff.Depoſiti. l.de ætate 11. §.1.ff.de interrog. l.exemplo. 7.C.de probat.Nov.48.c.1.§.ſed hæc.c.cum monaſterium 1.extr.h.t.* Adeò ut ſi moriens quis dixerit, ſibi ab aliquo vulnus mortis illatam eſſe, ipſi omninò credendum non ſit, niſi probatio adſit. *l.ſi quis.3.§.1.ff.de SCto Silan. l. non eſt. 4. ff. de inoff.teſt.* Licet non negaverim talem confeſſionem in articulo mortis faciam pro confitente ejusque hæredibus præſumptionem inducere, quoniam nemo eo tempore præſumitur mendacium dicere. Secundum quosdam talis confeſſio ſemiplenè probat, ut, quando una cum ipſa offenſi aſſertione alia indicia ſi levia concurrunt, indicium ad torturam faciat. Verùm licet regulariter ſtetur confeſſioni contra confitentem. *l.un.C.h.* hoc tamen locum non habet, quando ratio ſubjectæ materiæ ſuadet, confeſſioni non ſtari propter præſumptam colluſionem, vel alias. *c. ſuper eo. 5. extr. de eo, qui cognovit conſang.*

XX.

Denique adverſario præſente confeſſio fieri debet, & ſufficit procuratorem, tutorem, curatoremve ejus præſentem eſſe. Hoc verum eſt in confeſſione liberatoria. *l. poſtquam 14. C.de pact.* in confeſſione verò facta ad obligandum quém-

piam in judicio ultra præsentiam adversarii etiam requiritur, ut confessio ab adversario expressè acceptetur, quodque alias non præjudicet confitenti. Adversario autem absente, confessio confitenti non nocet, nec solet quis absenti condemnari *l. certum. 6. §. si quis. 3 ff. h. t. l. fin. ff. de interrog. gl. in c. fin. extr. h. t.* quia plenè non probat talis confessio. Quod etiam de Jur. Can. verum est, *c. fin. extr. de success. ab intestat.* de quo enim J. Can. non est expressè aliter statutum, in illo jus civ. observamus. *c. intelleximus. 1. extr. de N. O. N.* Hoc fallit absente parte contumace, quæ habetur pro præsente *l. properandum. 13 §. 2. C. de judic.*

XXI.

Confitetur etiam quis fugâ, nam fugiens reus suâ sententiâ fit suspectus. *l. impuberibus. 7. §. prætereà. 2 ff. de suspect. tut.* propemodum sui ipsius accusator dicitur *Nov. 53.* & damnato comparatur *l. si in libertinum. 28 §. 1 ff de bon. libert.* Ille, qui jam custodiæ traditus est, si effugiat, quamvis innocens inveniatur ex eo crimine, propter quod impactus est in carcerem, tamen puniendus est. *l. in eos. 13 ff. de custod. & exhib. reor. l. 1 ff. de effractorib.* & potest ejusmodi fuga indicium aliquod ad torturam facere, delictumque commissum aggravare. Quando verò fuga plenè vel semiplenè probet, quando item levem suspicionem inducat, ac quomodo in fugientem animadvertatur, in discursu declarabitur distingvendo.

XXII.

Item contumacia habetur pro confessione. *c. nullus dubitat. 4. extr. de præsumpt.* eaque, quia aliàs cumulat pœnam. *l. relegati. 4. ff. de pœn.* si citatus ad judicium non venit, & in contumacia perseverat, indicium ad torturam facit, modò concurrat levitas vitæ accusati vel aliud adminiculum. Quando autem articuli s. positiones pro confessatis habeantur, distingvendum est, reus aut semel apparuit, litemque contestatus est, & tunc, si post comparitionem, & litis contestationem contumax fit in respondendo, articuli in contumaciam non respondentis pro confessatis accipiuntur. *c. si post præfitum. 2. de confess. in 6.*

Or-

Ordin. Cam. p. 3. c. 15. §. Begebe sich aber. Aut nunquam apparuit, hoc casu contra non comparentem in contumaciam servato juris ordine proceditur. *d. c. si post. 2. de confess. in 6.* quia cum judicium cum eo, qui nunquam apparuit, nondum sit inchoatum, non possunt etiam articuli in contumaciam pro confessis haberi. Verùm in Camerâ testantibus Dd. receptum est, articulos in causa fractæ pacis cùm sit criminalis & capitalis in contumaciam non respondentis pro confessis acceptari non posse, sed opus est liquidis probationibus ad convincendum absentem de crimine violatæ pacis publicæ. *l. fin. C. de probat.*

XXIII.

Paciscendo etiam quis confiteri videtur. *l. quoniam. 5. ff. de his, qui not. infam.* Hoc autem de actione s. judicio jam cœpto intelligendum est, ante enim actio s. judicium nominari propriè non solet. *l. ampliùs. 15. ff. rat. rem. hab.* nec pro confesso convictoque haberi potest, qui ante & extra judicium paciscitur, cùm nè vera quidem nedum præsumpta confessio extra judicium facta pro idonea probatione sit, quæ ad condemnationem sola sufficiat. *gl. in l. voluit. 4. ff. de interrogat.*

XXIV.

Ille quoque, qui ante scientiam, accusatione tamen instituta, vel cùm in scelere deprehensus fuerit, mortem sibi consciverit, aut corrupto adversario obierit diem, pro confesso habetur, videtur enim conscientiæ metu id fecisse. *l. Imperator. 2. ff. de bon. eorum, qui ante sent.* Et ideò ejus bona perinde ac damnati publicantur, modò eo crimine nexus fuerit, ut convictus bonis careret. *l. qui rei. 3. in pr. §. 2. & 3. ff. de bon. eorum, qui ante sent. l. 1. C. eod. l. in fraudem. 45. §. 2. ff. de J. fisci.*

XXV.

Interdum etiam sola taciturnitate quis confitetur. *l. hujus. 1. §. scientiam. 3. ff. de tribut. act.* veluti si quis in judicio contumaciter tacet, nec judici interroganti respondet. *l. de ætate. 11. §. 4. ff. de interrogat.* Et nihil interest, neget quis, an taceat interrogatus, an obscurè respondeat. *d. l. 11. §. nihil. 7. ff. de interrogat.* Idem est, si quis ea, quæ ab adversâ parte allegantur, non it inficias,

cias, tunc enim tacitè confiteri videtur. *l. qui tacet. 142. ff de R. J. c. qui tacet. 43. c. is qui tacet. 44. cod. in 6.* Inde in ore Advocatorum nihil frequentius, quàm hoc: Kläger oder Beklagter acceptiret in bester Form Rechtens / daß gegener nunmehr stillschweigend einreumen muß wie das etc.

XXVI.

In summa denique ad cognoscendum, quæ confessio valida sit vel non, necessarium est, hosce Hostiensis versiculos inspicere:

Major, sponte, sciens, Dominus, pars, lis, sed & in se
Confessus, certum, compos, pro judice, jure
Damnatur: nisi lex, favor, aut natura repugnet.

XXVII.

Finis confessionis est, ut sumptuum redimendorum gratia, & absque longioribus ambagibus eâ veritas eliciatur, exitusque litium inveniatur. *c. 1. ibiq; gl. de confess. in 6.* minui namque eas, & sopiri publicè interest. *c. nonnulli 28. §. cum a extr. de rescript.*

XXIIX.

Confessionis effectus est, quòd legitimè confessus regulariter pro judicato sit. *l. confessus 1. ff h. t. l. un. C. eod. Paul. lib. 5. sent. tit. 5. §. confessi. 1.* & post rem judicatam, vel jure jurando decisam, vel confessionem in jure factam nihil quæritur. *l. post rem. 56. ff. de re judic.* Sicut igitur res judicata ex albo facit nigrum, & contrà, ita & confessio. Et hoc ratione non caret, quia confessus sua propriâ sententiâ damnatur. *l. confessus ff. h. t.* sua confessione suo, quod ajunt, gladio sese jugulat. Non immeritò ergò suæ confessioni acquiescere debet, nec eam revocare potest. *l. generaliter. 13. C. de non num. pec. c. per tuas 12. extr. de probat.*

XXIX.

Hic quæritur, an sententia in confessum ferenda sit? Non desunt, qui textibus & rationibus quibusdam moti statuunt, sententiam hoc in casu superfluam esse, verùm, distingvendo inter causas criminales & civiles, res plana erit. In criminalibus, quando quis confitetur, sententia s. pronunciatio judicis ve-

ut accedat, requirit *l. si confessus. 5. ff. de custod. & exhib. reor.* exactè etenim judiciorum ratio in criminalibus observanda est. *l. libellorum. 3. ff. de accusat.* In civilibus verò quando versamur, tunc proceditur, aut de plano sine forma judicii, & hoc casu sententia judicis confessione in jure facta, non requiritur, sed sufficit confesso imponere, ut rem confessam intra certum tempus præstet. *l. un. C. h. t. l. confessus. 1. l. certum. 6. §. fin ff. eod. l. post rem. 56. ff. de re judic. l. proinde. 25. §. fin. ff. ad L. Aquil. l. fin. § fin. ff. quod met. causa.* Aut ordine judiciario, contra confessum utor, & tunc super confessione ferenda est sententia. *l. fin. C. de execution. rei judic. l. Julianus. 3. l. qui Stichum. 4. ff h. t.* nam sententia inter præcipuas judicii partes refertur, ideò ea omitti nequit, & confessus pro convicto habetur quantum ad onus suscipiendæ probationis ab adversario, sed non quoad condemnationem, quæ sequi debet.

XXX.

Cùm igitur, uti dictum fuit, sententia in criminalibus necessariò confessionem sequatur, judex, ut sibi caveat, factâ confessione, reum interim, donec pronuncietur de eo, in vincula publica conjici curet. *l. si confessus. 5. ff. de custod. & exhibit. reor. l. si quis. 2, C. eod.* Secutâ autem pronunciatione, nocens pœnæ subdatur. Ea enim crimine denudato frustrà differenda non est. *l. si quis. 6. in pr. ff. de pœn. l. cùm reis. 18. C. eod. l. 1. l. fin. §. 1. C. de cust. reorum.* nec facilè, quia publicè interest, remitti pœna potest. *l. si operis. 14. C. de pœn. l. ita vulneratus. 51. §. æstimatio. 2. ff. ad L. Aquil.* Sanctissimum namque officium est, si fiat justitia, nec potest pingvior victima mactari Deo, quàm homo sceleratus, secundum *Senec.* & facilitas veniæ tribuit incentivum delinquendi. *c. ut Clericorum. 13. extr. de vita & honest. cler.* Quoties itaque criminosi dimittuntur impuniti, turbantur lætitiæ & gaudia hominum. *l. nemo. 3. vers. sed ab his. C. de Episc. audient.* Interdum tamen pœna mitigatur, ut quando confessio spontanea fuit. *l. un. C. ne tut. vel curat. vectig. auth novo jure. C de pœn. jud l. edicto. 13. in pr. l. senatus. 15. §. senatus. 3. ff de J. Fisci. c. fin. extr. de furt.* & tunc pœnitentiâ præsumitur. Inde rectè canit Horat. lib. I. Sat. v, 73. & seqq.

C Qui,

Qui, nè tuberibus propriis offendat amicum
Postulat, ignoscat verrucis illius: æquum est
Peccatis veniam poscentem reddere rursus.

Et Ovid. lib. 11. Metam. Fab. 2.

Mite Deûm Numen Bacchus peccasse fatentem
Restituit, factique fide data munera solvit.

Idem Lib. 10. Metam. fab. 11.

Numen confessis aliquod patet.

E contrario autem contumacia pœnam cumulat *l. relegati.* ... *ff. de pœn. l. de ætate. 11 §. qui tacuit. 4. ff. de interrogat.* Culpa enim culpâ additur, quia culpam deprehensam pertinaciter tueri altera culpa est, & rem manifestam inficiari, augentis ei crimen, non diluentis. *Plin. in Epist.*

XXXI.

Confessio ei tantùm, qui confessus est, nocet, non etiam aliis. *l. fin. C. de accusat.* Inde constat, quòd socius criminis ne pro socio, nec contra socium probare & testari regulariter possit, quia de reatu proprio confitentis periculosa confessio non est adversus quemlibet admittenda. *c. cùm monasterium,* ... *extr. h. t. d. l. fin. C. de accusat.* & qui de se confessus est, in capu aliorũ non torquebitur. *l. repeti. 16. § 1. ff. de quæstion. Paulus lib. 1. sent. tit. 12. §. fin.* Verùm in crimine veneficii confessio soc criminis, s. veneficæ contra participes admittitur. *l. fin. C. de malefic. & mathemat.* itâ, ut si venefica alias sponte & volunta riè nominet, talis nominatio s. confessio indicium quidem a inquisitionem, non verò ad torturam faciat. In pœnalibu enim caussis benigniorem interpretationem apprehendere de bemus. *l. factum. 155. §. 2 ff. de R. J. c. in pœnis. 49. cod. in 6. l. ... rianus. 47. ff. de O. & A. l. si præses. 32. l. interpretatione. 42. ff. de pœn.* & experientia testatur, quòd veneficæ in confessionibu suis sæpe personas illustres & innocentes, fortè spe impunitati & liberationis nominent: Et hoc verum est, nisi cum nomina tione & confessione spontaneâ alia adminicula concurrant. Si duo pluresve socii criminis vel veneficæ contra alios con corditer confitentur, tunc sagæ nominatæ rectè torquentur in casibus, quibus reus de complicibus interrogari potest *l. ...*

sen...

sententiam. 16. C. de pœn. Si venefica seu socius criminis in tormentis vel ad quæstionem judicis contra participes confitetur, hujusmodi quidem confessio indicium in casibus exceptis ad torturam parit, dummodo adminicula *in Constit. crim. Carol. V. art. 31.* conscripta concurrant. (1) ut nominatio illa fiat in tormentis. *d. constit. 31.* §. zum ersten. *ibi* in der Marter mit Namen. (2) Ut nominans generaliter de sociis interrogetur, non in specie vel de individuo. *d.* §. *ibi.* Und also auff dieselbe. (3) Ut reus de correo accuratè interrogetur, correumque cum omnibus circumstantiis describat, quomodo, ubi, & quando adfuerit. *d. constit. 31.* §. Zum andern. (4) Ut judex inquirat, an nominans cum nominato inimicitias alat, vel num vindictæ gratia eum nominaverit *d. constit. 31.* §. Zum dritten. (5) Ut judex inquirat, num nominata persona vicinis fideque dignis viris ita suspecta sit, ut crimine confesso commaculata videatur. *d. const. 31.* §. Zum vierdten. (6) Ut nominans in nominatione constans perseveret. *d. constit. 31.* §. Zum fünfften. Ultimò, ut nominans suam confessionem juramento confirmet, & juret se vera fateri, injurato enim apprimè in gravioribus causis non creditur, *c. fin. extr. de testib. cog. l. jurisjurandi. 9. C. de testib.*

XXXII.

Quando verò confitens jam in extremis constitutus & ad supplicium ductus confessionem suam multis circumstantiis anteà factam revocat, suâque revocatione delatos exculpare conatur, tunc judicis discreti arbitrio relinquitur, confessoris in confessione circumstantias adductas considerare, exindeque colligere, an crimen confessum sufficienter ex iis indicetur. Ideò quando persona nominata bonæ famæ & existimationis est, nec ulla veneficii indicia contra illam adsunt, exculpatio valet, & revocatio illa primam confessionem sponte, vel in torturâ, aut ad quæstionem judicis factam elidit: quando verò malæ fidei est, & contra eam firmæ & indubitatæ præsumptiones militant, tunc secus est. *d. constit. 31.* §. *fin. vers.* Wo aber der Sager/&c.

XXXIII.

Dictum est *suprà*, quòd confessio quædam sit simplex, quædam qualificata, inde dubium oritur, an qualificata pro parte possit acceptari, & pro parte repudiari? Pro parte acceptari potest, quando contra qualitatem confessioni annexam est aliqua juris præsumptio: si nulla præsumptio juris contra illam qualitatem adsit, tunc subdistingvitur: confessio qualificata aut continet unum capitulum, hoc modo tota acceptari, aut tota repudiari debet, nec dividi potest: aut continet plura capitula, hoc casu etiam pro parte acceptari potest. *l. Publia. 26. § 2. ff. depositi.* Utile enim per inutile non debet vitiari. *c. utile. 37. de R. J in 6.* imprimis verò in his, quæ dividua & separabilia sunt. *l. si sponsus. 5. §. generaliter. 2. ff. de donat. inter vir. & ux.*

XXXIV.

Voce propria vitium scelusque in judicio confessus non auditur appellans. *l. observare. 2. C. quorum appell. non recip. c. quicunque 25. 2. q. 6. c. pervenit. 13. c. consuluit. 14. extr. de appell.* Hoc enim casu appellans eludere judicium videtur, cùm tamen appellationis remedium non ad defensionem iniquitatis, sed ad præsidium innocentiæ institutum sit. *c. cum speciali. 61. § porrò d. tit.* quod maximè verum est in criminibus, ratione quorum damnatos propter atrocitatem statim puniri publicè interest, ut sunt insignes latrones, seditionum concitatores, duces factionum, monetarii adulterinam monetam exercentes, raptores, &c. *l. constitutiones. 16. ff. de appell. l. si quis. 6. § quod tamen. 9. ff. de injust. rupt. test. l. un. in fin. pr. C. de rapt. virg. l. quoniam. 1. C. de fals. monet. l. quoniam. 6. C. ad l. Jul. de vi publ. c. ut inquisitionis. 18. de haretic. in 6.* sed consvetudo plerisque locis in Germania hoc etiam ad alia judicia criminalia extendit. Et ut hoc addam, licet quidam asseverent, in Germania & Roman. Imper. ex inveterata consvetudine ca-

causis criminalibus appellationes non admitti, moti *Recessu Imperii Augustæ Anno 1630.* §. Item als jtzt etliche. &c. & *Ordinat. Cameræ p. 2 c. 28.* §. Item nach dem auch &c. quæ quidem constitutiones appellationes in criminalibus in Imper. Roman. in universum tollere videntur, easque hactenùs non pauci ita intellexerunt; rectiùs tamen accipiuntur de prohibitione appellationum, quæ in Roman. Imper. ad Cameram, tanquam supremum Imper. tribunal, non quæ ad inferiora judicia deferuntur. Nam in utroque textu dicitur, contra inveteratum Romani Imperii usum in Camera Imperiali appellationes in criminalibus esse admissas. Ideò constitutum fuit, saltem in Camera appellationes in criminalibus imposterùm nè acceptentur. Aliàs igitur prior inveterata consvetudo in vigore suo manet & observatur; quia in adductis constitutionibus Imperii de aliis judiciis inferioribus totius Imperii nihil dicitur. Ideò illæ constitutiones ad alia judicia inferiora extendendæ non sunt, quia novæ constitutiones strictè accipiuntuur, & quod non mutatur, quare stare prohibetur? *l. sancimus. 17. C. de testam. l. statuas. 7. C. de relgios.* Etsi in causis criminalibus Appellatio per consvetudinem esset sublata & prohibita, sequeretur, quòd appellatio consvetudine & statuto tolli posset, sed posterius falsum est. *c. venientes. 19. extra de jurejurand.* Constat ulteriùs in civilibus appellationes esse admittendas, nec ullâ consvetudine tolli posse, ideò multò magis in criminalibus hoc procedit, quia in criminalibus probationes firmiores requiruntur, & causæ criminales diligentiùs, quàm aliæ examinari & exequi debent. *l. fin C. de probat.* Itaque & hodiè in criminalibus quibusdam causis appellatio non deneganda est, in processu præsertim ordinario. *l. addictos. 6. C. de Episc. audien. l. addictos. 29. l. si quis. 30. C. de appellat. l. non tantùm. 6. ff. eod. l. observare. 2. C. quorum appell. non recip.*

XXXV.

Quæritur, an confessio spe gratiæ s. impunitatis à judice promissæ facta plenè probet, ac idonea sit ad condemnandum, an verò judex promissa servare debeat? Distinctione res decidenda est, aut Reus ob promissionem judicis delictum quidem confessus est, sed de fide datâ incipit dubitare, ac deinde confessionem revocat, tunc puniendus non est. Ea enim revocatione ostendit talem confessionem, potiùs spe impunitatis malæque mansionis molestiam evitandi gratia, quàm pro rei veritate factam esse. Judex ergò in ejusmodi confessione fundamentum solidum constituere nequit, nè actus agentium operetur ultra eorum intentionem, *l. non omnis 19 ff de reb. cred.* Aut Reus confessus est crimen, sed illam confessionem nec confirmavit, nec revocavit, hoc casu pœna saltem arbitraria imponenda venit. Reus enim ob datam sibi fidem à judice confessus est. Fidei autem humanæ congruum est, ea quæ placuerunt servare, *l. bujus edicti. 1. in pr. l. jurisgentium. 7. §. ait prætor. 7. ff. de pact.* & fidem fallere grave est, *l. hoc edicto. 1. in pr. ff. de constit. pecun. l. depositum. 1. ff. depositi.* nec audiendus est, qui fidem frangit, *l. illud. 25. in pr. ff. constit. pec.* Aut Reus crimen confessus in confessione perseveravit, eamque denuò reiteravit, hoc in casu locum habet pœna delicti ordinaria, & judex excusatur, quia non habet respectum ad confessionem ab initio spe impunitatis promissæ factam, sed ad perseverantiam, & repetitam confessionem. Reus igitur sibi imputet, quod contra proprium commodum laboraverit.

XXXVI.

Prædicta procedunt, quando à principe alióve potestatem delictorum gratiam concedendi habente impunitas reo promissa est, tunc promissio gratiæ omninò servanda est: quando autem alius inferior judex impunitatem promisit, qui tali potestate caret, sibi imputet confessor, qui tali promissioni fidem adhibuit. Et licet judex nihil mallet, quam promissa servare, quia tamen non plus juris in alium transferre potest, quàm ipse habet, *l. nemo plus, 54. ff. de R. J. C. nemo potest. 70. eod.*

n. d. in 6. ideò nè delicta maneant impunita, *l. ita vulneratus.* 51. §. 2. *ff. ad L. Aquil.* reus pœnam omninò non effugiet.

XXXVII.

Sicut publico judicio damnatum absque dubio infamia sequitur, §. *ex quibusdam.* 2. *J. de pœn. tem. litig. l. furti.* 6. §. 1. *ff. de his qui not. infam.* ita illum, qui judicialiter confessus est, *l pen. C. de interdict. matrim.* Confessus enim pro judicato est & quodammodo sua sententia damnatur, *l. confessus.* 1. *ff h. tit.* & omne omninò, quod quis confessus est, pro judicato habetur, *l. certum.* 6. §. *sed & si.* 2. *ff. h. t.* & hoc ulteriùs patet, quia pactus inter infames habetur, *l. Athletas.* 4. §. *fin. l. furti.* 6. §. *pactusq.* 3. *ff. de his qui not. infam.* qui tamen tacitè tantùm confitetur, *l. quoniam.* 5. *ff d. tit.* multo ergò magis confessus. Confessio namque expressa plus debet nocere, *c. felicis.* 5. *de pœn. in* 6.

XXXIIX.

Confessus crimen rectè à numero testium in judicio criminali excluditur, *c. testimonium.* 54. *vers. in criminali autem extr de testibus.* Et licet in criminalibus causis, uti supra dictum fuit, sola confessio non sufficiat, quia inquirendum est, num delictum revera sit perpetratum, *l. in criminibus.* 1. §. *Divus* 17. *ff. de quæstion.* & factâ demum inquisitione, sententia ferenda & exequenda est, tamen, ut quis repellatur à testimonio sufficit criminis alicujus confessio. *d. c.* 54.

XXXIX.

Si civili actione s. reali, s. personali quis conveniatur, & confessus fuerit, nihil refert, utroque enim modo confessus pro judicato est, *l. certum.* 6. *in pr.* & §. 1. *ff. h. t.* Ideò si fundum vindicem meum esse, tuque confessus sis, perinde habebis, atque si dominii mei fundum esse pronunciatum esset, *l. certum.* 6. §. *sed & si.* 2. *ff. h. t.* Et hoc verum est, si confessio facta sit per verba præsentis temporis, scilicet meum esse, *arg. l. Pomponius* 40. §. *sed & is.* 2. *ff. de procurat.* secus est si sit usurpatum verbum præteriti temporis, nimirum fuisse. Hoc enim casu quis non statim pro judicato habetur, sed qualiter recesser[illegible]

rit dominium adhuc quæritur, *l. sive possidetis.* 16. C. *de præscr. tion.* Et si alia quacunque actione civili, vel honoraria, vel interdicto exhibitorio, vel restitutorio, vel prohibitorio conventus confiteatur, dici potest, in his omnibus subsequi prætorem voluntatem orationis Divi Marci, & omne omnino, quod quis confessus est, pro judicato haberi, *l. certum. 6. sed & si. 2. vers. & si alia. ff. h. t.* & quamvis quandoque dies non datur, ad rem restituendam, quando nimirum res præsens est, *l. officium. 9. l. qui restituere. 68 ff. de R. V. § et si in rem. 2. J. de offic. Judic.* ex his tamen actionibus, ex quibus dies datur ad restituendam rem, confesso tempus ad restitutionem datur, & si non restituatur, lis æstimabitur, *d. l. certum. 6. § sed & si. 2. vers. Dabitur ff. h. t.*

XL.

Confessio judicialis tantæ potentiæ est, ut secundum Dd. etiam post conclusionem in causa probatio per confessionem admittatur, licet aliæ probationes tunc non recipiantur. Item tollit præsumtionem juris & de jure, contra quam aliæ probationes non admittuntur.

XLI.

Hoc etiam confessio judicialis operatur, ut eorum, qui debita confessi sunt, bona pignoris loco capi, nec non, si intra legitimum tempus solutio secuta non sit, distrahi possint, & hic idem ac in re judicata statuitur. *l. debitoribus.* 31. *ff. de re judic. l. fin. C. de execut. rei judic. Paul. lib. 5. tit. 5. § eorum. 3.* Adeo, ut confessata in judicio debita paratam executionem habeant. Confessi ex die confessionis tempora solutioni præstituta quasi ex causa judicati habebunt. *l. certum. 6. § fin. ff. h. t. l. si debitori 21. ff. de judic. Paul. lib. 5. sent. tit. 5. § Confessi. 1.* Tempus autem ex causa judicati est 4. mensium, *l. eos quis. 2. l fin. C. de usur. rei judic.* & hoc ex lege 12. tabb. promanavit, licet inibi saltem 30. dies concedebantur.

XLII.

Hactenus dicta vera sunt in confessione judiciali. Extra judi-

judicialis autem easdem vires non habet, nec vim probationis plenam inducit, eoque impunè ex causa revocatur, *l. is qui. 25. ff. de R. V. l. electio. 26. §. neq. 5. vers. & ideò ff. de noxal. action.* Usus namque vitæ docet, falsa quandoque aliquos fateri, vel ut facultates extenuent, vel ut mutuum roganti excusatiùs negent, vel ut importuni petitoris molestiâ in præsentia se liberent, vel denique, ut gratificentur ei, cui confitentur, quo aliis locupletior videatur. Nisi in scriptis adjectâ causâ facta sit confessio. Tunc namque suis quisque confessionibus acquiescere debet, *l. generaliter. 13. C. de non num. pec.* quia, quando quis in scriptis aliquid fatetur, deliberatè dixisse præsumitur, *c. si quis iratus. 5. 2. q. 3.*

XLIII.

Inde confessio literis facta inducit literarum obligationem. Nam quando indigens pecuniâ spe futuræ numerationis alicui chirographum dat, in quo confitetur certam pecuniæ quantitatem ab eo se accepisse, quæ tamen ipsi nec tunc temporis, nec postea adnumerata est, oritur ex tali Scriptura literarum obligatio, quæ contra confitentem producit actionem, quâ creditor repetit pecuniam tanquam numeratam. Confitenti autem meritò succurritur per exceptionem non numeratæ pecuniæ, *§. idem juris. 2. J. de except.* qua se confessorem in scriptis non quidem negat, sed pecuniam sibi numeratam non esse intendit. Et tunc scribenti subvenitur, tàm excipiendo, sc. quando actor petit pecuniam promissam, quàm agendo sc. repetendo obligationem per condictionem cautionis, *l. si quasi. 7. C. de non num. pec.* Verùm ultra biennii metas non extenditur. *§. un. in fin. J. de lit. oblig.* nimirùm in sua propria naturâ, quæ est, quòd creditor non obstante rei confessione in scriptis factâ teneatur probare pecuniam esse numera-

tunc enim hæc exceptio ad jus commune red t, & natura aliarum exceptionum assumit, *arg. l. ejus militis. 34. §. 1. ff. de testam. milit.* Et hæc sententia comm. à Dd. recepta æquior ac in foro conscientiæ tutior est. Hoc etiam hic notandum venit, si quis bis confiteatur, non videtur amplius propter secundam confessionem teneri.

XLIV.

Confessio extra judicialis parte altera præsente, vel nomine ejus alio confessionem acceptante, & coram testibus facta in civilibus causis plenam fidem facit, ac vim pacti obtinet, hæredibusq; confitentis præjudicat, *l. tale pactum. 40. ff. de pact. l. cùm de indebito 25. §. fin. ff. de probat.* Ultra præsentiam partis non requiritur acceptatio, quia tendit in favorem præsentis, ideò præsumitur acceptatio ex ejus parte, *arg l. qui patiens. 18. ff. mandati. l. Publia. 26. §. fin. ff. depositi.* Si quis autem absente aliquo confiteatur, se illi obligatum in centum, talis confessio sibi non præjudicat, *gl. in l. cùm de indebito. 25. § fin. ff. de probat.* Nec potest absens sese ex tali confessione fundare, cùm non videatur facta ex certa causa, sed potiùs ex abrupto, & ex aliqua occasione, sæpe enim quis, ut se excusaret, dicit, se debitorem alicujus absentis esse, cui in veritate in nullo tenetur.

XLV.

Hoc certum est, quòd confessio extrajudicialis, quæ fit ad obligandum confitentem, non pariat obligationem, multò minùs actionem, quia obligatio est mater actionis, *l. licet 4. §. ea obligatio. 2. ff. de procurat.* Sed quando continet causam obligatoriam, tunc inducit probationem contra confitentem, *l. Publia 26. §. Titius. 1. ff. depositi. l. generaliter 13. C. de non num. pec.* Ideò notandum, quando quis ex confessione vel in scriptis vel ore facta contra confitentem agere vult, si ex ipsa confessione, vel ex Scriptura, in qua continetur confessio, præcisè agit, dicendo Titium fuisse confessum, se ab eo recepisse centum libras argenti, & producit instrumentum con-

confessionis, quod tunc succumbat, quia videtur sine actione experiri: Sed si agit ex deposito dicens se realiter deposuisse 100. libras argenti penes Titium, & posteà in termino probatorio producit instrumentum confessionis vel testes, qui idem probant, tunc obtinebit.

XLVI.

Si maritus in scriptis confitetur, uxorem ipsi dotis nomine certam pecuniæ summam, vel alias res mobiles intulisse, illa confessio non aliter probat, nec quis ad repetitionem dotis admittitur, nisi de reali adnumeratione aliter appareat. Dotem enim numeratio, non scriptura dotalis instrumenti facit. *l. dotem. 1. C. de dot. caut. non num.* Ideò creditoribus talis confessio non nocet, nec privilegium prælationis, quod uxor in bonis mariti contra creditores habet, in dote cauta, & non numerata locum habet. Hæc dos à Dd. dos confessata vocatur. De eâ enim non aliter constat, quàm per mariti confessionem, quia sæpe evenit, ut maritus tantùm potiundæ sponsæ causa confiteatur, se recepisse dotem, quam tamen non accepit, sed sperat se accepturum.

XLVII.

Illa confessio, quæ Sacerdoti in templo facta, & postmodum ab eo revelata est, nihil probat, eamque Sacerdos secutâ absolutione nè verbo, aut signo, vel alio quovis modo revelare debet. *c omnis. 12. extr. de pænit. & remiss.* adeò, ut, si in testem producatur, secreta confessionis aperire minimè compelli possit, quia illa non ut homo, sed ut Dei vicarius scire intelligitur: Proinde interrogatus sine mendacio rectè de sua ignorantia respondet: Nam ut homo & te-

poteſt, & quidem in genere, non nominando perſonam. *d. c omnis. 12. in fin. extr. de pœnit. & remiſſ.* Quando Sacerdoti à confitente licentia revelandi ſecreta confeſſionis expreſsè data eſt, tunc rectè illa revelare poteſt, & idem eſt, ac ſi confeſſio ipſi judici facta eſſet, quod enim quis per alium facit, perinde eſt, ac ſi illud fecerit per ſe ipſum. *c. qui facit. 72 de R. J. in 6.* Imò hic conſenſus & licentia hunc parit effectum, ut teſtimonio Sacerdotis ſic detegentis atque revelantis confeſſionem fides adhibeatur in judicio. Siquidem habito hoc conſenſu à confitente, deſinit hæc confeſſio eſſe Sacramentalis, & Sacerdos non ampliùs Sacerdotis perſonam ſuſtinet, ſed ſolius teſtis, itaque tanta huic confeſſioni fides adhibenda eſt, quanta adhiberi ſolet alteri teſti, imò paulò plus ob Sacerdotalem dignitatem.

XLIIX.

Affinia confeſſioni ſunt interrogationes in jure factæ. Quando enim quis in judicio agere volebat, ut adverſarium ſuâ confeſſione conſtringeret, & ex ea certam efficacemque actionem impetrare poſſet, ejusmodi interrogationes, ſcil. utrum Adverſarius poſſideret, & an pro hærede &c. ante judicium inchoatum coram judice proponebat: ex quibus interrogationibus reſponſione ſubſecutâ, aut contumaciter non ſubſecutâ actio interrogatoria oriebatur. *tt ff. de interrog.* quæ & confeſſoria nominabatur. *l. proinde. 25. §. 1. ff. ad L. Aquil.* Sed quia reus non tenetur Actori arma ſubminiſtrare, & nemo cogitur ante judicium de ſuo jure reſpondere, ideò interrogatoriæ actiones ætate etiam Jureconſultorum minus frequentari cœperunt, tandemque in deſvetudinem abierunt. *l. toties. 1. §. 1. ff. de interrog.* Poſtea autem introductum fuit, ut lite demum conteſtatâ certas poſitiones ſuper contentis in libello ſuo actor afferret, easque in Scriptis judici traderet, eum in finem, ut reus juramento reſpondendorum præſtito, poſitionibus ejusmodi reſponderet, confitendo vel negando.

do. Quod litium dirimendarum remedium, Pontifices, quia illis utile videbatur, postmodum approbârunt. *c. sæpe. 2. §. & quia positiones. de V. S. in Clement.* Et differunt positiones ab Articulis, quod his testes, instrumenta &c. adhibeatur ad illorum probationem. Positionibus verò utimur propter veritatem ab adversario eliciendam.

XLIX.

2. Probatio, quia si reus ipse confessus fuerit, acquiescendum est, & judex sententiam ferre potest. *l. cùm te. 5. C. de transact.* licet confessio aliquo modo efficacior sit probatione. Nulla enim melior probatio confessione propriâ Adversarii haberi potest. *l. generaliter. 13. C. de non num. pec. d. l. cùm te. 5. C. de transact.* & vulgò dici solet, confessionem esse probationem probatam. Facit ad hoc illud Ovidii:

Non est confessi causa tuenda rei.

Interim accuratius rem ponderando dandum, quod probatio non sit genus confessionis.

L.

3. Res judicata. Sicut enim post rem judicatam nihil quæritur, ita post confessionem in jure factam. *l. post rem. 56. ff. de re jud.* & confessus pro judicato est. *l. confessus. 1. ff. h. t. l. un. C. eod. d. l. post rem. 56. ff. de re judic.* quia eadem est ratio exequendæ rei confessæ & rei judicatæ. *l. fin. C. de execut. rei judic.*

L I.

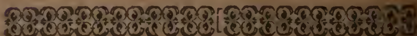
enim calore iracundiæ vel fit, vel dicitur, non prius ratum est, quàm si perseverantia apparuit judicium animi fuisse. *l. quicquid. 48. ff. de R. J.* nisi quis in confessione perseveraverit, tunc ea nocet. *gl. in c. ex literis. 5. verb. admonita. extra de divort.*

LII.

Si confessio per judicem fuerit improbata, non est illicitum post confessionem contra suam sententiam venire. *c. mulieri. 34. extr. de jurejur.* Cùm enim judex in dicto casu confessionem mulieris non receperit, non potest se in ea fundare, & cogere partem ad observantiam. *c. ex eo. 38. de R. J. in 6.* Ante improbationem verò confessionis, vel si secundum eam pronunciatum fuisset, non licet contravenire. Et tantum hac vice.

Auxiliante Deo posthac cum tempore plura.

DEO Uni in Trinitate, & Trino in Unitate, sit Laus & Gloria intermina.

COROLLARIA.

1. Confiteri etiam intelligitur is, qui subscripsit.

2. Præceptum datum per judicem in

in confessum, ut solvat vim sententiæ definitivæ habet.

3. Res sacræ & religiosæ captæ ab hostibus desinunt tales esse.

4. Si quis vulneratus mortiferè, postea ruina vel naufragio, vel alio ictu maturius perierit de occiso agi non potest, sed qs. de vulnerato.

PLura darem pronus tibi carmina *Doctorande*,
Si mihi suppeterent ocia; pauca cape.
Successère velut studiorum tam benè cursus,
Tam benè succedant præmia digna, precor.

amoris ergò deprop.

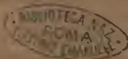
Valentinus Riemer,
D. h. t. Rect.

MAgnos in magno fecisti jure profectus
Confessus solito tempore legis opes.
Maxima testis adest CONFESSIO publica, nec non
Musa fatetur opus themata scripta probans.

Clarißimo Dn. Candidato, Amico, & quondam Condiſcipulo ſuaviſſimo S.

PArta Tibi tandem requies, poſt mille labores,
queîs mare, queîs tellus eſt peragrata Tibi;
queîs Conſultorum luſtrata volumina Juris,
cognitus atque Fori Judiciique vigor.
Sic exantlatis requieſcit nauta procellis,
ſic quoque ſperatas carpit arator opes.
Sic etiam meriti Tibi decernentur honores:
ne quem ſudoris pœnituiſſe queat.

Αυτοσχεδ.

M. Johannes Michael
Dilherr / P. P.

F I N I S.